

متن پرسش

بسمه تعالی سلام علیکم آقای دکتر نصر در بعضی از آثار خود از جمله در جستجوی امر قدسی بیان می کند که لازم نیست بودایی مسیحی شود یا یهودی مسلمان بلکه همه این ادیان راهی به حقیقت دارند و باید میراث خود را حفظ نمایند و اینکه ما اصرار داشته باشیم همه مسلمان شوند نه لازم است نه صحیح (البته به این مضمون). ایرادی به این حرف وارد است به این صورت که این حرف زمانی درست است که تمام این ادیان و مکاتب دارای یک انسان کاملی که جامع اسماء و صفات الهی باشد، باشند و به وسیله آن کامل بتوانند در تمام ابعاد خود به کمال برسند طبق فرمایش شما در سوره ق. ولی اگر ما معتقد باشیم که در هر زمانی فقط یک نفر دارای چنین مقامی است و آن کامل هم به شریعت خاصی منتسب است پس لازم می آید تمام انسانها متوجه آن کامل شوند و به شریعت مورد رضای او روی آورند. به نظر جنابعالی این حرف تا چه حد درست است؟

متن پاسخ

جواب: به نظر اینجانب فرمایش شما درست است. بنده در شرح کتاب «فرهنگ مدرنیته و توهم» در جلسه‌ای که پاورقی صفحه ۱۱۴ را بحث کردم و بحث خرد جاودان مطرح شد، عرایضی در تأیید سخن جنابعالی داشته‌ام که چرا با عنوان خرد جاودان نمی‌توان تمام مناسبات جهان بشری را تحت حاکمیت انسان کامل یعنی حضرت مهدی «عجل‌الله‌تعالی‌فرجه» در آورد، مگر آن که خرد جاودان را طوری معنی کنیم که همه‌ی حکمت‌های خالده را سیر به سوی حاکمیت انسان کامل بدانیم.